

Sabile KEÇMEZI - BASHA

PROGRAMET DHE ELABORATET SERBE KUNDËR SHQIPTARËVE NGA LUFTA E DYTË BOTËRORE DERI MË 1999

Serbët u bënë fqinjë me shqiptarët shumë shekuj më herët, atëherë kur erdhën e u vendosën poshtë Danubit dhe, si një metastazë vazhduan të zdirgjeshin poshtë e më poshtë nga jugu, duke i tkurrur vazhdimisht tokat shqiptare, duke i shfarosur, duke i përzhënë ose duke i asimiluar shqiptarët, metoda këto të njohura të pushtuesve të djeshëm e të sotëm serbo-sllavë.¹ Edhe pse shumë programe e elaborate serbe kundër shqiptarëve e Shqipërisë ishin shkruar në kohët më të hershme të periudhave historike, megjithatë aplikimi i tyre vije në shprehje edhe gjatë e pas Luftës së Dytë Botërore në shtetin e “ri” socialist, duke bërë gjenocid dhe krime të papara. Programet antishqiptare jo vetëm që u aplikuan në mënyrat më perfide, bile urrejtja shkoi edhe më larg sa që në to u përfshi edhe Akademia e Shkencave e Arteve Serbe, duke shkruar dhe specifikuar si dhe në çfarë mënyre duhet të eliminohen shqiptarët nga trojet e tyre.

Për copëtimin, uzurpimin, shpërnguljen, eliminimin e shqiptarëve nga ana e intelektualëve të njohur serbë është shkruar shumë, por edhe tani shkruhet më të madhe. Por, pas përfundimit të Luftës së Dytë Botërore, me aneksimin e Kosovës Serbisë, programet serbe në mënyrë institucionale u futën në sistem dhe tërësisht u legalizuan. Më vonë, çdo gjë që u punua dhe katrahurat që përjetoi populli shqiptar në Jugosllavi ishin prodhim i programeve antishqiptare. Në vazhdim do të përmendja vetëm disa nga ato që janë shkruar gjatë Luftës së Dytë Botërore dhe në vazhdimësi deri pas luftës së fundit në Kosovë me 1999. Programi “Për një Serbi të Madhe Homogjene”, me autor Stefan Moljeviqin. Ky Projekt politik mban datën 20 qershor 1941 dhe flet për prishje kufijsh, rregullime sociale të ardhme që do ndiqet nga Serbia e zmadhuar në kuadër të Jugosllavisë, sapo të mbaronte Lufta e Dytë Botërore.² Në Projekt kërkohej që Serbia t’i marri të gjitha

¹ Projekti për zhdukjen e shqiptarëve i nobelistit Andriq, www.xa.yimg.com/

² Savash Veliu, Projekti për spastrimin etnik shqiptar, www.prishtinapress.info, 15.03.2013.

territoret e fituara gjatë luftës ballkanike madje, në Serbinë e Madhe, duhet të përfshiheshin edhe territoret e Shqipërisë Veriore e mos të flasim për Kosovën, vetëm se, duhet të spastrohet nga elementi shqiptar³ me metoda të ndryshme.

Elaborati i Ivan Vukotiqi.⁴ Vukotiqi elaboratin e tij e kishte paraqitur më 30 janar 1939, në të cilin theksonte: *“Aneksimi i Shqipërisë Veriore dhe Shqipërisë së Mesme nga Jugosllavia është me interes vital për popullin tonë. Me këtë do të realizoheshin aspiratat tona të natyrshme si dhe plotësimi i kërkesave tona shekullore. Me vetë pozitën e sajë gjeostrategjike, Shqipëria është pengesë për zhvillimin ekonomik të Jugosllavisë. Prandaj, okupimi dhe aneksimi i Shqipërisë Veriore nga Jugosllavia do të zhduki irredenten shqiptare tejet të rrezikshme për viset tona jugore. Elementi luftarak shqiptar në territorin tonë do të shtypej duke u ndrydhur nga lindja dhe perëndimi, ashtu që fare lehtë do të asimilohej. Gjithsesi, linja Strugë-Librazhdë-Elbasan-Durrës do të kënaqte plotësisht kërkesat tona”*.

Elaborati i Ivo Andriq.⁵ Ivo Andriqi (1892-1975) një serb nga Bosnja, i cili përveç si shkrimtar (madje edhe fitues i Çmimit Nobël për letërsi në vitin 1961), është i njohur edhe si diplomat i rryer, me një përvojë shërbimi njëzetvjeçar në diplomaci, në kohën e Mbretërisë Serbo-Kroate-Slllovene.⁶ Elaborati i Ivo Andriqit, ishte hartua më 1 janar 1939, në të cilën ky akademik, zgjidhjen definitive të çështjes së Kosovës e sheh duke e ndarë Shqipërinë në dy pjesë: njëren pjesë duhej ta pushtonte Italia, kurse pjesën tjetër, sipas Andriqit, duhej ta pushtonte Jugosllavia. Elaborati i tij përbëhej nga 12 faqe të shtypura në makinë shkrimi, në të cilën paraqet strategjinë albanofobe të Mbretërisë së Jugosllavisë SKS, për ndarjen dhe zhdukjen e shtetit shqiptar nga faqja e dheut. Kërkesat të cilat paraqiten në Elaborat janë: *“Kërkojmë korrigjimin e kufirit me Shqipërinë në të mirë të Jugosllavisë, ashtu që lugina e Drinit bashkë me Shkodrën t’i takojë Jugosllavisë, pasi përbejnë një tërësi gjeografike dhe ekonomike për Malin e Zi dhe viset kufitar me Serbinë. Si për Serbinë e Mesme ashtu dhe për Malin e Zi, lugina e Drinit paraqet rrugën vitale dhe më të shkurtër për në Adriatik. Hekurudha transballkanike Danub-Adriatik duhet të kalojë nëpër luginën e Drinit. Prandaj, maksimumi që ne kërkojmë është kufiri jugosllav që duhet të shkojë luginës së lumenjve Mat dhe Dri, që do të na ofrojë një*

³ Jusuf Osmani, *Shqiptarët e Kosovës në luftë shekullore kundër pushtetit serb*, December 13th, 2012.

⁴ Nuri Bashota, Halim Spahia, *Personalitet i ndritur i luftës për çlirim dhe bashkim kombëtar*, Prishtinë, 2012, 309.

⁵ Elaborat Dra Ivo Andrica o Albaniji, *Suvremena Povijes*, br. 5, 1978, f. 97.

⁶ Hajro Hajra, *Projekti për zhdukjen e shqiptarëve i nobelistit Andriq*, <http://www.zemrashqiptare.net>, 04.06.2009.

siguri strategjike për Malin e Zi dhe Kosovën. Njëherë, duhet të sigurojmë rrafshin e Liqenit të Ohrit dhe të Prespës, duke aneksuar Pogradecin dhe fshatrat sllave midis Prespës dhe Korçës... Me aneksimin e Shqipërisë Veriore e Jugore me Adriatikun. Njëheri me copëtimin (ndarjen) e Shqipërisë do të zhdukej ndjenja e qendrës tërheqëse për pakicën kombëtare shqiptare në Kosovë, e cila në kushte të reja, do të asimilohej më lehtë. Me këtë, eventualisht do të rritej numri i shqiptarëve edhe për 200 000-300 000 shqiptarë në një situatë të re, por shumica prej tyre janë katolikë, marrëdhëniet e të cilëve me shqiptarët myslimanë asnjëherë nuk kanë qenë të mira. Po ashtu, çështja e shpërnguljes së shqiptarëve myslimanë për në Turqi që do të realizohej në kushte të reja nuk mund të pengohej me çfarëdo aksionesh”.

Elaborati i Dytë i Vasa Çubrilloviqit.⁷ Çubrilloviqi si një antishqiptar i madh, nuk u ndal vetëm me Memorandumin e vitit 1937. Ai, me një pasion të veçantë shkroi edhe një Memorandum në vitin 1944, po ashtu që ishte kryekëput kundër shqiptarëve dhe disa minoriteteve tjera në ish-Jugosllavi. Me këtë shkrim që e kishte shkruar në prag të përfundimit të Luftës Dytë Botërore, duke iu ofruar drejtuesve të qeverisë së koalicionit që drejtonte Tito, njohurit e tij prej eksperti në spastrimin etnik dhe idetë e veta mbi problemet e minoriteteve. Propozimet e tij sado që ishin si më pak radikale, nuk ishin më pak të dhunshme dhe shfarosëse për shqiptarët. Propozimet e Çubrilloviqit kishin pikëmbështetje idetë e “Naçertanies” së Garashaninit dhe “opsionet lindore” të Nikolla Pashiqit, që nënkuptonin daljen e Serbisë në Detin Egje nga Selaniku dhe sigurimin e Ngushticës së Otrantos nga Shqipëria e Veriut. Memorandumi i Akademisë serbe.⁸

Më 1986 Akademia serbe, e cila gjithmonë ishte në shërbim të politikës hegjemoniste e nacionalshoviniste serbe, hartoi Memorandumin mbi pozitën politike, ekonomike dhe kushtetuese të Serbisë në ish-Federatën jugosllave. Memorandumi qe botuar në fillim nga revista “Nashe teme”, e Zagrebit, 1989, dhe pak më vonë, në qershor 1989, nga revista e Beogradit “Duga”. Emrat e autorëve nuk janë botuar kurrë. Por sipas medieve thuhej se shkrimtari Antonije Isakoviqi kishte kryesuar punimet e këtij grupi prej njëzet akademikësh autorë të “tekstit të pambaruar”, dhe se frymëzuesit dhe redaktorët e tij kishin qenë filozofi Mihaillo Makoviq, historiani Vasilije Krestiq, gjuhëtar Pavle Iviq, mjek ushtarak Gojko Nikoliq si dhe në mënyrë indirekte, por të rëndësishme, shkrimtari Dobrica Qosiq. Sido që të jetë, ky tekst ka përbërë pikënisjen e një koalicioni: parti-akademi-ushtri-shkrimtarë dhe kisha. Në këtë Memorandum nuk lihet anash as Kosova, në të cilën

⁷ Po aty, f. 232.

⁸ Po aty, f. 237.

përshtrohet nga një urrejtje dhe me falsifikime të së kaluarës e të tashmes së shqiptarëve. Si pasojë e këtyre programeve raciste serbe janë shkatërruar shumë familje shqiptare dhe pronat e tyre. Të gjitha këto projekte të gatuara në kuzhinat politike serbe, të tipit të Çubrilloviqit ose Millosheviqit, kanë pasur synime të pastra raciste, duke pretenduar në mitin se Kosova është djep i Serbisë e jo tokë shqiptare.

Projektet: “Gërshërët”, “Kafshimi i miut” dhe “Patkoi”

Beogradi gjatë viteve 1991-1999, ka hartuar edhe tri programe antishqiptare që kishin për qëllim, largimin e popullsisë shqiptare dhe vendosjen e serbëve – serbizimin e Kosovës. Projektet ishin: Projekti “Gërshërët”, i cili kishte objektiv infiltrimin dhe kontrollimin e jetës dhe të skenës politike të Kosovës, Projekti “Kafshimi i miut”, i cili kishte objektiv, infiltrimin dhe shkatërrimin e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës dhe Projekti “Patkoi”.⁹ Operacioni famëkeq serb “Patkoi” që bënte të kuptohet se për çfarë qëllimi ishte dedikuar. Qëllimi ishte që 1 000 000 shqiptarë të dëbohen jashtë Kosovës; deri në 500 000 të vriten dhe të likuidohen, 500 000 të tjerë të mbesin në Kosovë,¹⁰ por t’i nënshtrohen Serbisë dhe se ky numër nuk do të paraqiste kurrë më problem për Serbinë.¹¹

Lufta e fundit në Kosovë, e vitit 1998-1999, ngjarjet që ndodhen brenda kësaj kohe, si: dalja publike e UÇK-së më 28 nëntor 1997, masakrat e forcave serbe mbi familjen Jashari më 5-7 mars 1998, por edhe mbi shumë familje të tjera në Kosovë, masakra e Reçakut, bombardimet 78-ditësh të NATO-s e deri te fitorja e UÇK-së dhe NATO-s, kundër caqeve të forcave paramilitare dhe çetnike serbe, në qershor të vitit 1999, po shënonin një etapë të re për popullin e Kosovës. Me gjithë këtë, Serbia prapë nuk u ndal së vepruari kundër popullit shqiptar të Kosovës. Më 2003, Sinodi i Shenjët i Kryepeshkopatës së Kishës Ortodokse Serbe nxori memorandumun me titull: “Memorandumi për Kosovën dhe Metohinë”, Beograd, 2003, f. 215, redaktuar nga peshkopi Anastasije Jevtiq. Ndërkaq, më 2004 Dobrica Qosiq ua propozoi politikanëve serbë ndarjen e Kosovës.¹²

⁹ Safet Hasani, <http://www.gazetakritika.net>, 26.09.2013.

¹⁰ Vrasjet dhe masakrimet në Kosovë - Shprehje e politikës gjenocidiale serbomadhe, Kushtrim Hyseni, KMDLNJ, Buletini, nr.13, tetor-dhjetor 1999, f. 110.

¹¹ Kumtese e paraqitur nga Jusuf Osmani, në Konferencën që e organizoi Akademia e Shkencave me rastin e 28 Nëntorit 2012 në NY.

¹² Nuredin Ahmeti, Nga “Naçertania” deri te Pavarësia e Kosovës, www.orientalizmi.wordpress.com, 08.05.2012.

Këto plane, projekte e memorandume antishqiptare nuk janë as të parat, as të vetmet që janë shkruar e vazhdojnë të shkruhen kundër shqiptarëve. Synimet albanofobe të Serbisë po vazhdojnë dhe do të vazhdojnë edhe në të ardhmen. Ajo edhe sot, tenton të sundojë pjesë të Kosovës, kurse në trojet etnike shqiptare që kanë mbetur brenda kufijve të saj politikë, haptas shpreh urrejtjen dhe terrorin me të njëjtin intensitet.

